

**Завдання та
зразок оформлення матеріалів психолого-педагогічної практики
III курс ІФ**

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

Матеріали

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

з « ____ » _____ по « ____ » _____

_____ року.

Підготував (-ла)
студент(-ка) _____ курсу
_____ групи

(ПІБ)

Керівник практики:

(ПІБ)

Умань – 2020

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Основною метою психолого-педагогічної практики є формування в студентів уміння застосовувати в педагогічній діяльності науково-теоретичні знання, розвиток інтересу до педагогічної і наукової діяльності

У результаті проходження педагогічної практики студент повинен:

знати: типи і структуру уроку, основні вимоги до уроку, тенденції розвитку і вдосконалення уроку; методика проведення виховних заходів; планування роботи класного керівника, особливості формування класного колективу, методика вивчення класного колективу; сутність і прийоми педагогічної майстерності вчителя.

уміти: моделювати освітній процес; ефективно здійснювати педагогічну взаємодію, забезпечувати фізичний, психічний, соціальний і духовний розвиток школярів; спостерігати, аналізувати та узагальнювати досвід учителів, переносючи ефективні прийоми і форми у практику своєї роботи; планувати та здійснювати позакласну виховну роботу в якості класного керівника: аналізувати і складати план роботи класного керівника, розробляти сценарії виховних заходів, вивчати досвід виховної і методичної роботи закладу загальної середньої освіти, володіти методиками вивчення класного колективу та складати характеристику класу, виділяти прийоми педагогічної майстерності вчителя на уроці, проводити профорієнтаційні заходи з учнями старших класів, вести щоденник педагогічної практики; аналізувати навчально-виховні ситуації, результати навчально-виховної діяльності; займатися самоосвітою, творчо використовувати на практиці досягнення педагогічної науки та перспективний педагогічний досвід, складати план і сценарій позакласного виховного заходу, проводити педагогічні дослідження, виявляти творчість у педагогічній діяльності.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Вивчення та аналіз змісту професійної діяльності вчителя; вивчення нормативних документів, що регламентують діяльність педагога (класного керівника).

2. Здійснити психолого-педагогічний аналіз 1-2 – х уроків (Додаток 2) (з історії або географії, правознавства)(уроки переглянуті в інтернет-мережі)

3. Підібрати матеріали для проведення просвітницько-виховної діяльності (розповіді морального, естетичного та ін. змісту).

4. Підготувати до проведення 2 виховних заходів (година спілкування, предметний вечір) розгорнутий план-конспект розробки заходу, вказати використану літературу.

5. Вивчити систему виховної роботи в школі: вивчення планів виховної роботи (приклади з інтернету).

6. Скласти психолого-педагогічну характеристику одного учня (за схемою Додаток 3). В умовах карантину – *характеристику на себе.*

7. Здати звіт за зразком (Додаток 1)

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ (РОБОЧА ДОКУМЕНТАЦІЯ)

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми. Документація практики розробка плану-конспекту виховних годин (1); заходу (1), матеріали щодо дослідження особистості учня (себе), звіт психолого-педагогічний аналіз уроків подається здобувачами вищої освіти на кафедру педагогіки та освітнього менеджменту для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики.

У звітній документації студента-практиканта мають бути:

1. Письмовий звіт про проходження навчальної (психолого-педагогічної) практики (Додаток 1).
2. План-конспект *одного* просвітницько-виховного заходу.
3. План-конспект *одної* години спілкування з використанням технологій інтерактивного навчання.
4. Психолого-педагогічний *аналіз уроку* (за схемою, Додаток 2).
5. Психолого-педагогічна характеристика одного учня (*на себе – в умовах карантину*) (за схемою, Додаток 3).

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні. Документи оформляються акуратно, надруковані, мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку. Звіт студента про практику оформляється у вигляді друкованого тексту у форматі Word, шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля: верхнє - 2, нижнє - 2, ліве - 3, праве - 1,5. Зразок оформлення титульної сторінки наводиться.

Орієнтовна схема написання звіту про проходження психолого-педагогічної практики здобувачами вищої освіти

Звіт

здобувача вищої освіти _____ курсу _____ факультету

Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини

про виробничу практику, проведену у _____

з _____ по _____ 20 ____ р.

Навчальна діяльність

1. Ознайомлення з системою роботи освітнього процесу закладу освіти:
 - ознайомлення із специфікою діяльності даного закладу освіти;
 - ознайомлення з системою роботи вчителя-предметника, вчителів-новаторів, відвідування їх уроків;
 - знайомство з шкільними кабінетами та їх обладнанням.
 - ознайомлення із змістом, формами, методами роботи навчальних кабінетів закладів освіти, самоврядуванням.
2. Бесіди з керівництвом щодо організацій освітнього процесу закладу.
3. Відвідування уроків.

Виховна діяльність

1. Виконання функцій та обов'язків помічника класного керівника, здійснення позакласної виховної роботи:
 - складання індивідуального плану виховної роботи з класом у відповідності з планом роботи класного керівника;
 - організація постійного спілкування з учнями, проведення індивідуальної роботи з учнями;
 - підготовка та проведення 1 виховного (годин) заходу.
2. Організація та здійснення морального-духовного напрямку виховання. Відвідування шкільних меморіальних куточків та музею. Відвідування міських музеїв та картинної галереї. Проведення бесід за індивідуальним планом класного керівника.

Методична діяльність

1. Навчально-методична робота:
 - вивчення навчального процесу на основі відвідування уроків різних вчителів з метою вивчення вимог до учнів, різноманітних методів організації

пізнавальної діяльності і виховання учнів на уроках, виявлення міжпредметних зв'язків і можливостей їх використання на уроках;

- відвідування всіх уроків і позаурочних заходів з фахових дисциплін;
- виготовлення наочних та дидактичних матеріалів.

2. Оформлення звіту та необхідної документації.

Дослідницька діяльність

Вивчення учнівського колективу, в якому буде працювати практикант:

- вивчення вікових та індивідуальних особливостей учнів, їхніх нахилів та інтересів, рис характеру, взаємовідносин у класі в ході освітнього процесу; шляхом вивчення документації, бесід з учнями, спостереження;

- збір матеріалів для написання курсової роботи.

Відомості з охорони праці

1. Якими нормативними документами користується заклад освіти з охорони праці.

2. Наявність правил з техніки безпеки та журналів обліку бесід з техніки безпеки у кабінетах з природничих наук.

3. Забезпеченість засобами захисту життя та здоров'я учасників освітнього процесу.

Підпис студента

Підпис керівника

ОРІЄНТОВНА СХЕМА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО АНАЛІЗУ УРОКУ

I. Загальні відомості

Дата, школа, клас, прізвище вчителя, кількість присутніх і відсутніх учнів, який урок за розкладом. Підготовленість приміщення до заняття (чисто, провітрено, добре освітлення); готовність учнів до роботи (чи в усіх є підручники, зошити, ручки, чи зручно вони розміщені на партах і т.п.); коли розпочався урок) своєчасно – за дзвінком чи були згаяні робочі хвилини).

Тема і дидактична мета уроку. Як визначено освітнє, виховне і розвивальне завдання, чи доведено цілі уроку до свідомості школярів, яким способом безпосередньо чи опосередковано.

II. Тип і структура уроку.

1. Відповідність типу і структури уроку його меті.
2. Чіткість структури уроку. Розподіл часу.

III. Оцінка змісту навчального матеріалу.

1. Відповідність вимогам програми, підручника, досягнень відповідної науки, віковим особливостям і підготовці учнів.
2. Оцінка навчального матеріалу з точки зору освітніх, виховних і розвиваючих можливостей, їх реалізація.
3. Оцінка навчального матеріалу з точки зору завдань загальної, політехнічної і професійної освіти.
4. Оцінка навчального матеріалу з точки зору єдності теорії і практики, знань, умінь і навичок, зв'язку з місцевою практикою.
5. Достовірність фактичного матеріалу (чи не припустився учитель помилок під час пояснення або в доборі вправ).

IV. Оцінка методів, прийомів і засобів навчання.

1. Методи роботи вчителя та учнів, співвідношення роботи вчителя та учнів.
2. Прийоми активізації пізнавальної діяльності та стимулювання творчої ініціативи учнів.
3. Створення проблемних ситуацій, застосування елементів дослідницького навчання; співвідношення пошукових, репродуктивних і тренувальних методів.
4. Самостійна робота учнів на уроці.
5. Наочні посібники, ТЗН. слово вчителя і наочність (наскільки вдало підібрано наочні посібники, ТЗН. інструменти, роздатковий матеріал оцінка методики їх використання).
6. Види, методи і форми перевірки та оцінки знань, умінь і навичок учнів.

V. Оцінка ефективності окремих етапів уроку.

1. Перевірка домашнього завдання:

а) чи перевірялись знання, уміння і навички учнів за домашнім завданням, як розширювались і поглиблювались;

б) які методи і прийоми застосовувались; фронтальне чи індивідуальне опитування, письмові чи усні тренувальні вправи, самостійна робота учнів тощо;

в) чи всі учні виконали домашнє завдання;

г) чи з'ясовано і виправлено виявлені помилки;

д) об'єктивність оцінювання знань, умінь і навичок учнів, дотримання критеріїв та загальноприйнятих педагогічних вимог.

2. Вивчення нового навчального матеріалу:

а) подача учителем нового матеріалу (евристична бесіда, елементи проблемності, самостійне опрацювання за підручником або дидактичними матеріалами тощо), рівень усвідомленості учнями виучуваного;

б) дотримання послідовності й системи у викладі;

в) виділення у гемі головного, істотного, що полегшило б сприймання, осмислення, запам'ятовування навчального матеріалу;

г) зв'язок нового з раніше вивченим матеріалом як з даного, так і з суміжних предметів, логічна послідовність окремих видів навчальної роботи;

д) міжпредметні зв'язки;

е) зацікавленість учнів матеріалом уроку;

ж) правильність, своєчасність, у відповідності з програмою вживання наукової термінології учителем та учнями;

з) однозначність і правильність постановки вчителем запитань.

3. Закріплення вивченого:

а) робота, спрямована на краще запам'ятовування учнями вивченого;

б) оптимальний добір матеріалу для різних видів навчальної роботи: закріплення, повторення, систематизація й узагальнення;

в) застосування прийомів самоконтролю (читання підручника, відтворення матеріалу вголос, подумки, переказування сусідові по парті тощо);

г) помилки і способи їх виправлення;

д) способи вироблення умінь і навичок;

е) застосування засвоєних знань на практиці їх подальше поглиблення (які усні, письмові та практичні роботи виконувалися для цього);

ж) диференційованість завдань відповідно до індивідуальних особливостей учнів.

VI. Розвиток учнів на уроці.

1. Розвиток самостійності і творчих сил учнів.

2. Навчання учнів прийомам логічного мислення порівняння, аналізу, синтезу, узагальнення, абстрагування, індукції, дедукції.

3. Розвиток образного мислення учнів.

4. Навчання учнів самостійно переносити знання і вміння у нову ситуацію, знаходити проблему у новій Функції об'єкта, самостійно

комбінувати відомі способи для виконання певного завдання, бачити різні способи виконання завдання, будувати принципово "нові",

5. Навчання школярів виділяти основні ознаки предметів і явищ, добирати істотні, узагальнювати їх у поняття, що формувалось.

6. Підбір вправ, які потребують пошуку й обов'язкового контролю за кожною дією

7. Закріплення знань включенням їх у нові зв'язки з раніше вивченим і з новими життєвими фактами.

8. Навчання учнів прийомами логічної аргументації, всебічного розгляду предметів, планування.

9. Розвиток фізичних сил школярів.

VII. Виховна робота на уроці

1. Формування елементів наукового світогляду: природничо-наукових (розуміння природних явищ та процесів, ставлення до природи), гносеологічних (пізнання світу), суспільних (виконання обов'язків учнів, громадських доручень) тощо.

2. Моральні якості особистості, що формувалися в учнів на уроці.

3. Формування відповідального ставлення до праці, культура праці.

4. Естетичне виховання, зокрема Формування естетичного ставлення до навколишнього, на якому матеріалі проводилось (програмовому чи додатково підбраному).

5. Створення умов для реалізації активної внутрішньої позиції учнів щодо навколишнього середовища

Здійснення індивідуального підходу у вихованні учнів.

VIII. Морально-психологічний клімат на уроці.

1. Поведінка учнів на уроці:

а) рівень зацікавленості, сумлінності, дисциплінованості;

б) активна розумова праця:

в) цілеспрямованість і зосередженість уваги;

г) напруженість у роботі сильних і слабких учнів;

д) регуляція поведінки дітей (зацікавленість матеріалом, загальною робочою атмосферою в класі, волею вчителя тощо);

є) порушення дисципліни. їх причини, ставлення учнів до порушників,

2. Стиль роботи вчителя на уроці:

а) володіння класом, вміння зосередити увагу учнів, створити робочу атмосферу, підтримувати дисципліну;

б) вміння організувати роботу, зацікавити нею дітей, підвищити їхню активність;

в) володіння творчими методами й прийомами навчання:

г) знання дитячої психології (легко розуміє учнів, правильно визначав особливості пізнавальної діяльності кожного, рівень знань, вихованості учнів);

д) особистість учителя (спостережливість, вдумливість, винахідливість, акуратність, вимогливість, зовнішній вигляд, культура мовлення, поза міміка, жестикуляція тощо);

е) культура педагогічної праці;

є) авторитет учителя в учнів.

3. Взаємини вчителя та учнів, педагогічний такт.

4. Настрій учителя та учнів на уроці.

5. Емоційність уроку.

ІХ. Загальна оцінка уроку.

1. Позитивні моменти уроку, досягнення мети і завдань уроку.

2. Недоліки, помилки, аналіз їх причин.

3. Поради і рекомендації на майбутнє.

СХЕМА СКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ УЧНЯ

1. Загальні відомості про учня: прізвище, ім'я, по батькові, вік, відомості про сім'ю, взаємодія з іншими учнями в колективі; чи мала місце зміна класного керівника.

2. Зміст і характеристика діяльності

– Учбова діяльність, її переважаючі мотиви, загальна характеристика успішності. Основні пізнавальні потреби, інтереси, захоплення, схильності, улюблені предмети. Спеціалізація здібностей. Основні професійні плани (наміри). Характеристика відносин до предметів, що вивчаються. Учні з низькою успішністю. Взаємодопомога в навчальній діяльності.

– Позанавчальна діяльність. Інтерес учня до суспільного життя, мистецтва, літератури, музики. Основні види і форми позанавчальної діяльності: відвідування театру, кіно, екскурсії, розважальні заходи і ступінь участі учнів в їх підготовці і проведенні. Спільне проведення вільного часу. Роль активу учня, класного керівника в організації позанавчальної діяльності. Участь в житті школи. Суспільно-корисна праця (участь в самообслуговуванні і ін.).

3. Характеристика взаємин

Ділові, особисті взаємини. Прояв взаємодопомоги, колективізму, гуманізму. Негативні взаємини. Критика і самокритика в колективі. Прояв дружби і товариства. Статева диференціація: відносини з хлопчиками і дівчатками (позитивні, індивідуальні, негативні). Прояв симпатії. Можливі шляхи зміни міжособових відносин.

4. Психологічна єдність класу.

Групові інтереси, цілі і завдання, норми, традиції. Ступінь ухвалення групових норм членами колективу. Колективістська ідентифікація. Привабливість сумісних дій. Згуртованість класу. Інтенсивність взаємодій в класі. Ціннісно-орієнтаційна єдність класу (збіг оцінок, установок і позицій). Відповідальність за результати спільної діяльності. Ухвалення групових рішень. Використання в класі методу дискусій. Конфлікти в колективі. Причини їх виникнення і прийоми вирішення.

5. Особа учня в класі

Референтність шкільного колективу для учнів. Усвідомлення групової приналежності. Емоційне самопочуття учнів в класі (психологічний комфорт). Основна атмосфера, що визначає самопочуття особи (підтримка, схвалення або загроза). Приклади позитивного і негативного впливу колективу на конкретних учнів. Облік індивідуальних інтересів і здібностей в колективній діяльності.

6. Педагогічне керівництво класом.

Класний керівник і його основні професійно-особистісні властивості. Особливості індивідуального стилю діяльності. Позиція класного керівника: над колективом або усередині колективу. Стиль керівництва класним колективом (авторитарний, демократичний, потурання). Зміст і характер спілкування з учнями. Авторитет класного керівника. Відношення учнів до нього. Класний керівник і самоврядування в колективі. Відносини учнів з іншими вчителями, що працюють в класі.